

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**“Феномен біоетики та біобезпеки
як індикатор стану медичної науки”**

*Матеріали реферативної конференції
присвяченій засновнику біоетики В.Р. Поттеру*

м. Харків
19 лютого 2019

<i>Літвинова А. М.</i>	24
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГЕНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
<i>Лук'янова Є.М.</i>	25
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА УЧАСТЮ ТВАРИН	
<i>Луцька С.В., Волкова Ю.В., Михневич К.Г.</i>	27
ЕТИЧНІ ПИТАННЯ В АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ.	
<i>Майорова М.В.</i>	28
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОКУМЕНТЫ, РЕГЛАМЕНТИРУЮЩИЕ ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ВРАЧА И ПАЦИЕНТА	
<i>Майсурадзе А.А., Волкова Ю.В., Михневич К.Г.</i>	29
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В АНЕСТЕЗИОЛОГИИ	
<i>Мамасалиев Н.С., Усманов Б.У., Тошматов Б.А., Юлдашев Р.Н.</i>	31
ВЛИЯНИЕ НАРКОТИЗАЦИИ НА ФОРМИРОВАНИЕ ВЕДУЩИХ ФАКТОРОВ РИСКА ЖЕЛЕЗОДЕФИЦИТНЫХ СОСТОЯНИЙ	
<i>Мамасалиев Н.С., Усманов Б.У., Мамасалиев З.Н., Юлдашев Р.Н.</i>	32
ПИТАНИЕ И ЖЕЛЕЗОДЕФИЦИТНЫЕ СОСТОЯНИЯ (ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ СРЕДИ НАРКОТИЗИРУЮЩИХСЯ НАСЕЛЕНИЯ)	
<i>Мамасалиев Н.С., Туйчиев А.Х., Юлдашев Р.Н., Усманов Б.У.</i>	33
МОНО–И ПОЛИРИСК–ФАКТОРЫ ВНЕЗАПНОЙ СЕРДЕЧНОЙ СМЕРТИ: РЕГИОНАЛЬНО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ	
<i>Мамасалиев Н.С., Туйчиев А.Х., Тошматов Б.А., Юлдашев Р.Н.</i>	34
ФАРМАКО–ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СЛУЧАЕВ ВНЕЗАПНОЙ СМЕРТИ У БОЛЬНЫХ С СЕРДЕЧНО – СОСУДИСТЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ	
<i>Мамасалиев Н.С., Усманов Б.У., Мамасалиев З.Н., Юлдашев Р.Н.</i>	35
ПРИОРИТЕТЫ ПЕРВИЧНОЙ И ВТОРИЧНОЙ ПРОФИЛАКТИКИ ЖЕЛЕЗОДЕФИЦИТНЫХ СОСТОЯНИЙ СРЕДИ ПОПУЛЯЦИИ НАРКОТИЗИРУЮЩИХСЯ НАСЕЛЕНИЯ	
<i>Мансыров Асиф Баглар оглы</i>	36
КОНФЛИКТ В СИСТЕМЕ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ «ВРАЧ- ПАЦИЕНТ»	
<i>Манченко Е.А.</i>	37
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ГЕННОЙ ТЕРАПИИ	
<i>Марченко І.А.</i>	38

себе як особистість зі сформованими духовно-моральними і життєвими позиціями. Перед кожним викладачем постає завдання - розкрити індивідуальний потенціал кожного студента, допомогти правильно визначити свій шлях у досягненні поставленої мети. Саме це обумовлює вивчення дисципліни «Основи біоетики та біобезпеки» на першому курсі навчання

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ГЕНЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Літвинова А. М.

Харківський національний медичний університет,
кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб
Науковий керівник: Смирнова В.І.

В останні роки дуже бурхливо обговорюються етичні проблеми медичної генетики. Вона вивчає роль спадковості патології людини, закономірності передачі спадкових хвороб, розробляє методи діагностики, лікування та профілактики спадкових хвороб, що і є предметом медичної генетики.

При вирішенні медико-генетичних питань виникає необхідність розуміння основних положень етики – науки, об'єктом якої є мораль, питання моральних цінностей в суспільстві. Тому, у 1997 році ЮНЕСКО сформувало основні етичні принципи медичної генетики в «Загальній декларації про геном людини і про права людини». В них зазначено, що ніхто на підставі генетичних характеристик не може піддаватися дискримінації, мета чи результати яких являють собою замах на основні свободи людини та її гідність.

Дуже стрімко зростає кількість біобанків, генетичний аналіз стає доступнішим і все більш поширеним. Персональні генетичні дані вже стали об'єктом уваги працедавців, держави, банків та інших структур суспільства.

Наприклад, учень школи в Каліфорнії змушений був покинути навчальний заклад. Через те, що генетичний аналіз показав наявність маркерів спадкової хвороби, при якій хворим небезпечно знаходитись з іншими людьми. На той час в школі вже знаходились хворі на муковісцидоз, тож учню наполегливо рекомендували перейти до іншої школи. Хоча цей випадок треба трактувати більш, як порушення конфіденційності.

Вчені стверджують, що невдовзі зможуть розшифрувати гени, які відповідають за: неконтрольовану агресію, можливість стати потенційним вбивцею; також вони зазначають, що використовуючи генетичну інформацію можна передбачити політичні вподобання людини, схильність до професії, статевої орієнтації, тощо.

У США деякі страхові компанії намагались використати генетичні дані для зміни вартості медичної страховки на свою користь. Тому, у 2008 році на сто десятому Конгресі прийняли Закон «про недискримінацію генетичної інформації», який регламентує порядок використання генетичної інформації.

Але заборона чи нехтування генетичними дослідженнями може призвести до небажаних наслідків. Не можна забувати про важливі генетичні обстеження новонароджених, вчасне виявлення яких може суттєво вплинути на тривалість та якість життя.

Перед суспільством постає ряд гостро етичних питань: Чи повинні генетичні дослідження проводитись кожній людині? Чи повинні вони бути обов'язковими при реєстрації шлюбу, плануванні дітей? Чи етично повідомляти людині про невиліковне захворювання? Чи повинні використовувати генетичну інформацію при працевлаштуванні, та чи етично звільняти одного працівника, коли в іншого кандидата «генетичні здібності» кращі? Як забезпечити повну конфіденційність? і т.д.

Прогрес генетичних досліджень повинен йти шляхом викорінення генетичних хвороб, що приведе до зменшення людських страждань, а не шляхом обмеження прав людини.

БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА УЧАСТЮ ТВАРИН

Лук'янова Є.М.

Харківський національний медичний університет
Кафедра патологічної фізіології ім.Д.О.Альперна
Науковий керівник: Смирнова В.І.

Кожного разу наукові дослідники, починаючи роботу з тваринами, задаються питанням : «Які бідолахи ці тварини, скільки їм прийдеться перетерпіти, а потім вмерти заради нас, людей. Невже по-інакшому не можна?». В Біблії (Буття 1: 26) було сказано : «І сказав Бог: Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою, і хай володарює над морською рибою, і над птаством небесним, і над худобою, і над усією землею, і над усіма гадами, що плазують по землі» , але багато з нас, вбиваючи тварин заради нашого блага, жалкують про це.

Заглиблюючись в історію, впродовж багатьох років, згідно з науковим світоглядом, вважалося , що у тварин біль є простою рефлекторною реакцією і це являється «моральним» обґрунтуванням для використання тварин в експериментах. Ця позиція корелювала з таким поняттям, як антропоцентризм, де людина, «вінець світобудови», має необмежене право використовувати тварин в своїх інтересах. Однак такі відносини між твариною і людиною змінилися в ХІХ столітті. Так, у 1822р. у Великобританії вперше був прийнятий закон, спрямований проти жорстокого поводження з тваринами, а в 1824 г. було створене перше в світі суспільство по захисту тварин. Появи ознак біоцентризму, де навколишній нас тваринний світ має рівні з людиною права і не може бути об'єктом експлуатації людиною, допомогли надалі суспільству освідомити, що використання тварин в експериментах виправдано тільки тоді, коли в цьому є нагальна потреба, якщо мета важлива і немає інших шляхів її досягнення, а користь перевищує збиток,